C/2024/6798

13.11.2024.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 12. studenoga 2024.

o uspostavi programa rada za Direktivu 2010/40/EU za razdoblje 2024. – 2028.

(C/2024/6798)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza ([1]), a posebno njezin članak 4.a stavak 1.,

budući da:

(1) Direktivom (EU) 2023/2661 ([2]) izmijenjena je Direktiva 2010/40/EU, odnosno uveden je novi članak 4.a kojim se od Komisije traži da do 21. prosinca 2024. donese program rada za Direktivu 2010/40/EU. Taj program rada utvrđen je u Prilogu ovoj Odluci i u njemu se navode ciljevi i vremenski okvir aktivnosti koje Komisija namjerava provesti, posebno kad je riječ o mogućem donošenju zajedničkih specifikacija u četiri prioritetna područja iz Direktive 2010/40/EU i mogućoj izmjeni njezina Priloga III.

(2) Člankom 4.a stavkom 2. Direktive 2010/40/EU od Komisije se zahtijeva i da donese novi program rada prije svakog sljedećeg petogodišnjeg produljenja ovlasti za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 12. stavkom 2. Budući da bi sljedeće petogodišnje produljenje ovlasti za donošenje delegiranih akata trebalo dodijeliti Komisiji od 20. prosinca 2028., program rada utvrđen u ovoj Odluci obuhvaća razdoblje 2024. – 2028.

(3) Odlukom Komisije C(2022) 9140 final ([3]) o ažuriranju programa rada u vezi s mjerama iz članka 6. stavka 3. Direktive 2010/40/EU uspostavljen je program rada za razdoblje 2022. – 2027. S obzirom na nove zahtjeve za program rada uvedene člankom 4.a stavkom 1. Direktive 2010/40/EU i činjenicu da će se preostale planirane aktivnosti programa rada za razdoblje 2022. – 2027. preuzeti u ovom programu rada, Odluku C(2022) 9140 final trebalo bi staviti izvan snage.

(4) Pri provedbi aktivnosti iz programa rada Komisija će provesti odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016 ([4]).

(5) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Odbora za europske inteligentne prometne sustave,

ODLUČILA JE:

Članak 1.

Donosi se program rada za provedbu Direktive 2010/40/EU za razdoblje 2024. – 2028., kako je utvrđen u Prilogu.

([1]) SL L 207, 6.8.2010., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/40/oj.
([2]) Direktiva (EU) 2023/2661 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenog 2023. o izmjeni Direktive 2010/40/EU o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza (SL L, 2023/2661, 30.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2661/oj).
([3]) Odluka Komisije C(2022) 9140 final od 13.12.2022. o ažuriranju programa rada u vezi s mjerama iz članka 6. stavka 3. Direktive 2010/40/EU za razdoblje 2022. – 2027.
([4]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

Članak 2.

Odluka Komisije C(2022) 9140 final stavlja se izvan snage.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. studenoga 2024.

Za Komisiju
Wopke HOEKSTRA
Član Komisije

PRILOG

Sadržaj

Stranica

1. Uvod ... 3

2. Područje primjene i vremenski okvir programa rada ... 3

3. Opis i vremenski okvir predloženih aktivnosti ... 4

3.1. Zadaće Komisije povezane s izmjenom Direktive 2010/40/EU ... 4

3.2. Detaljan opis predloženih aktivnosti ... 4

3.2.1. Kooperativni inteligentni prometni sustavi (C-ITS) ... 4

3.2.2. eCall – moguće proširenje na druge kategorije vozila ... 4

3.2.3. Razvoj identifikatora multimodalnih pristupnih čvorova ... 5

3.2.4. Unaprijeđeno upravljanje prometom i nezgodama ... 5

3.2.5. Revizija aktualnih specifikacija za osnovne opće prometne informacije povezane s cestovnom sigurnosti ... 6

3.2.6. Revizija aktualnih specifikacija za pružanje usluga informiranja o sigurnim i zaštićenim parkirališnim mjestima za kamione i gospodarska vozila ... 7

3.2.7. Izmjena Priloga III. Direktivi 2010/40/EU ... 7

4. Izmjena programa rada ... 8

1. UVOD

Od stupanja na snagu Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) u kolovozu 2010. Komisija provodi prvi program rada ([2]), koji je uglavnom bio usmjeren na donošenje specifikacija za prioritetne mjere u okviru Direktive. Slijedila su dva ažuriranja tog programa rada za razdoblja 2017. – 2022 ([3]). i 2022. – 2027 ([4])., koja su uključivala nove mjere u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive.

Člankom 4.a Direktive 2010/40/EU, kako je uveden Direktivom (EU) 2023/2661 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), od Komisije se zahtijeva da do 21. prosinca 2024. donese program rada.

2. PODRUČJE PRIMJENE I VREMENSKI OKVIR PROGRAMA RADA

U ovom programu rada utvrđuju se aktivnosti koje Komisija namjerava poduzeti kako bi provela Direktivu 2010/40/EU. Te aktivnosti uključuju analizu sa stručnjacima iz država članica kako bi se pojasnio njihov opseg, uzimajući u obzir postojeća sektorska pravila te međusektorsko zakonodavstvo i inicijative u području podataka.

U ovom programu rada navode se aktivnosti koje će Komisija poduzeti, posebno radi mogućeg donošenja zajedničkih specifikacija u četiri prioritetna područja iz Direktive 2010/40/EU i moguće izmjene Priloga III. toj direktivi. Program sadržava opis i neobvezujući vremenski okvir za svaku aktivnost.

([1]) Direktiva 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza, SL L 207, 6.8.2010., str. 1.
([2]) C(2011) 289 final.
([3]) C(2018) 8264 final.
([4]) C(2022) 9140 final.
([5]) Direktiva (EU) 2023/2661 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2010/40/EU o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza (SL L, 2023/2661, 30.11.2023., str. 1.).

Aktivnosti mogu dovesti do mjera normizacije, popratnih mjera ili zajedničkih specifikacija, ovisno o potrebama i ako to dopušta razina zrelosti. Zajedničke specifikacije mogle bi biti objavljene u obliku novog delegiranog akta ili izmjene postojećeg delegiranog akta. Osim toga, nekoliko aktivnosti može dovesti do donošenja specifikacija u zajedničkom delegiranom aktu.

Ovaj program rada primjenjuje se na razdoblje 2024. – 2028.

3. OPIS I VREMENSKI OKVIR PREDLOŽENIH AKTIVNOSTI

3.1. Zadaće Komisije povezane s izmjenom Direktive 2010/40/EU

U sljedećoj tablici prikazan je opći pregled glavnih zadaća Komisije u razdoblju 2024. – 2028. koje proizlaze iz izmjene Direktive 2010/40/EU Direktivom (EU) 2023/2661.

Zadaće	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Donošenje programa rada					
Donošenje zajedničkog predloška za izvješća država članica i ključnih pokazatelja uspješnosti					
Obnova Europske savjetodavne skupine za ITS (EIAG)					
Izvješća o napretku u provedbi (2026.) i delegiranim ovlastima (2028.)					
Preispitivanje Direktive 2010/40/EU					

3.2. Detaljan opis predloženih aktivnosti

3.2.1. *Kooperativni inteligentni prometni sustavi (C-ITS)*

Opis:

Svrha je ove aktivnosti donijeti, prema potrebi, zajedničke specifikacije EU-a kako bi se osigurala usklađenost, interoperabilnost i kontinuitet pri uvođenju i operativnoj upotrebi kooperativnih usluga ITS-a na razini EU-a koje se temelje na pouzdanoj i sigurnoj komunikaciji.

Predviđene specifikacije EU-a:

— specifikacije za sustav EU-a za upravljanje sigurnosnim vjerodajnicama C-ITS-a,

— specifikacije za usklađene usluge C-ITS-a,

— specifikacije za poticanje razvoja i provedbe C-ITS-a, posebno za potporu kooperativnoj, povezanoj i automatiziranoj mobilnosti.

Ta aktivnost obuhvaća sve vrste vozila i korisnika te će se razmotriti zrelost usluga za, među ostalim, vozila hitne pomoći, vozila javnog prijevoza, nezaštićene sudionike u cestovnom prometu kao što su vozači motornih vozila na dva kotača i bicikala, cestovne radnike, teška teretna vozila, kombije i automobile. Uključivat će i elemente lokalne i središnje infrastrukture (cestovne jedinice i središnje stanice C-ITS-a). Aktivnost će započeti analizom, u suradnji sa stručnjacima iz država članica i dionicima, kako bi se dodatno pojasnio njezin opseg, npr. utvrdile usluge, uključujući sinergije s uslugama pružanja osnovnih općih prometnih informacija povezanih s cestovnom sigurnosti. Nakon toga trebala bi slijediti popratna studija.

(prioritetno područje IV iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2024. – 2027.

3.2.2. *eCall – moguće proširenje na druge kategorije vozila*

Opis:

Kako je najavljeno u Komisijinoj strategiji za održivu i pametnu mobilnost ([6]) (mjera br. 75) i nakon prilagodbe pravnog okvira sustava eCall novim elektroničkim komunikacijskim tehnologijama s komutacijom paketa 2024., u okviru ove aktivnosti razmotrit će se treba li prilagoditi pristupne točke sigurnosnog poziva (PSAP) zbog mogućeg proširenja sustava eCall na druge kategorije vozila (kao što su teška teretna vozila, autobusi, motorna vozila na dva kotača i poljoprivredni traktori).

Ova aktivnost ovisi o razvoju postojećeg pravnog okvira PSAP-ova za eCall i sustava eCall ugrađenog u vozilo ([7]), a to uključuje zakonodavstvo izvan Direktive o ITS-u. Moguće proširenje sustava eCall na druge kategorije vozila trebalo bi se temeljiti na procjeni učinka koja obuhvaća sve aspekte sustava eCall. Posebno bi trebalo razmotriti potrebne izmjene specifikacija za PSAP-ove na temelju Direktive 2010/40/EU.

(prioritetno područje III iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2025. – 2028.

3.2.3. *Razvoj identifikatora multimodalnih pristupnih čvorova*

Opis:

Cilj je ove aktivnosti poticati stvaranje jedinstvenih identifikatora EU-a za pristupne čvorove (za planirane načine prijevoza i, prema potrebi, prijevoz na zahtjev). Uvođenje jedinstvenih identifikatora EU-a doprinijelo bi razvoju multimodalnih usluga, uključujući usluge izdavanja karata, i olakšalo provedbu Delegirane uredbe o pružanju informacija o multimodalnim putovanjima ([8]) na temelju Direktive 2010/40/EU.

Prvi korak te aktivnosti uključuje analizu postojećih alata za identifikaciju pristupnih čvorova i sagledavanje načina za daljnji razvoj jedinstvenih identifikatora EU-a. Konkretnije, sagledat će se i preispitati trenutačna dostupnost identifikatora pristupnih čvorova u državama članicama, a u drugom koraku predložit će se kako definirati jedinstvene identifikatore EU-a za te pristupne čvorove.

Pripremni rad trebao bi se provoditi kao dio projekta tehničke pomoći u okviru Instrumenta za povezivanje Europe. O daljnjim mjerama kao što je moguće donošenje specifikacija EU-a na temelju Direktive 2010/40/EU trebalo bi raspravljati sa stručnjacima iz država članica na temelju preporuka iz tog projekta.

(prioritetno područje I iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2025. – 2027.

3.2.4. *Unaprijeđeno upravljanje prometom i nezgodama*

Opis:

U okviru ove aktivnosti razmotrit će se potreba za daljnjim razvojem u prioritetnom području II iz Direktive 2010/40/EU, posebno u pogledu unaprijeđenih usluga upravljanja prometom i nezgodama.

U tom području već se provodi nekoliko inicijativa. Te inicijative uključuju preporuke i rad Foruma za digitalni promet i logistiku u vezi s omogućivanjem razmjene podataka u multimodalnoj logistici i lancima opskrbe, što obuhvaća promet bez papirnatih dokumenata, informacijske sustave za teretne koridore i elektroničke informacije o prijevozu tereta. Cilj je procijeniti potrebu za komplementarnim mjerama, posebno onima koje podupiru standardizirane protoke informacija ili sučelja između centara za prometne informacije / centara za nadzor prometa i različitih dionika ITS-a. To bi moglo uključivati standardiziranu (i prekograničnu) razmjenu informacija o lokacijama i rutama opasnog tereta te standardiziranu razmjenu informacija o rješenjima za mikromobilnost, uključujući vožnju biciklom (npr. obujam prometa, obrasci, parkirna mjesta i infrastruktura).

([6]) COM(2020) 789 final.

([7]) https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/intelligent-transport-systems/road/action-plan-and-directive/interoperable-eu-wide-ecall_en.

([8]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1926 od 31. svibnja 2017. o dopuni Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pružanja informacija o multimodalnim putovanjima na razini EU-a (SL L 272, 21.10.2017., str. 1.).

U kontekstu C-ITS-a i automatizacije te u skladu s preporukama iz druge faze platforme za C-ITS moglo bi biti potrebno uvesti nekoliko mjera u pogledu podataka, normi i postupaka.

Ta će aktivnost započeti 2024. studijom Komisije kako bi se proučila, utvrdila, analizirala i ocijenila potreba za daljnjim mjerama u području unaprijeđenih usluga upravljanja prometom i nezgodama. Unaprijeđene usluge upravljanja prometom i nezgodama prilika su za bolju ravnotežu i upravljanje prometom u cestovnoj mreži, a to ujedno omogućuje optimalno korištenje cestovnih kapaciteta. Te usluge uključuju sofisticirane tehnologije koje prate, kontroliraju i reagiraju na prometne uvjete i nezgode u stvarnom vremenu.

U studiji će se uzeti u obzir već ostvaren napredak u raznim europskim inicijativama kao što je Forum za digitalni promet i logistiku, kao i u nacionalnim projektima, posebno onima koji se odnose na unaprijeđeno upravljanje prometom, kao što je projekt Socrates 2.0 sufinanciran iz CEF-a ([9]).

O daljnjim mogućim koracima kao što su mjere normizacije, popratne aktivnosti ili zajedničke specifikacije raspravljat će se sa stručnjacima iz država članica na temelju preporuka iz studije.

(prioritetno područje II iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2024. – 2026.

3.2.5. *Revizija aktualnih specifikacija za osnovne opće prometne informacije povezane s cestovnom sigurnosti*

Opis:

U okviru ove aktivnosti razmotrit će se revizija Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 886/2013 ([10]) kako bi se dodatno omogućilo da se korisnicima besplatno pružaju osnovne opće prometne informacije povezane s cestovnom sigurnosti. Uzimajući u obzir postojeća sektorska pravila te međusektorsko zakonodavstvo i inicijative u području podataka, u okviru aktivnosti posebno će se razmotriti:

— pojednostavnjenje i usklađivanje obveze izvješćivanja na temelju Uredbe (EU) br. 886/2013 s obvezama izvješćivanja iz Direktive 2010/40/EU,

— moguće uključivanje rezultata projekata suradnje među državama članicama, npr. u pogledu definicija, postupaka usklađivanja i inspekcijskih postupaka, metapodataka i normi, u područje primjene Uredbe (EU) br. 886/2013,

— moguće dodavanje vrsta događaja, kao što su „kraj kolone” ili „približavanje vozila hitne pomoći”,

— moguće proširenje geografskog područja primjene Uredbe (EU) br. 886/2013,

— potencijalno ažuriranje Uredbe, uzimajući u obzir povezane promjene kao što su one proizašle iz projekata NAPCORE ([11]) i Data for Road Safety ([12]), iz razvoja zakonodavstva UNECE-a ili iz provedbe Uredbe o općoj sigurnosti ([13]) i Direktive o upravljanju sigurnošću cestovne infrastrukture ([14]), ali i razvoja zakonodavstva i njegove primjene u području C-ITS-a.

([9]) https://trimis.ec.europa.eu/project/socrates-20.

([10]) Delegirana uredba Komisije (EU) br. 886/2013 od 15. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na podatke i postupke za pružanje korisnicima, gdje je to moguće, besplatnih osnovnih općih prometnih informacija u vezi s cestovnom sigurnosti (SL L 247, 18.9.2013., str. 6.).

([11]) National Access Point Coordination Organisation for Europe (Organizacija za koordinaciju nacionalnih pristupnih točaka za Europu) – https://napcore.eu.

([12]) Data For Road Safety – https://www.dataforroadsafety.eu.

([13]) Uredba (EU) 2019/2144 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o zahtjevima za homologaciju tipa za motorna vozila i njihove prikolice te za sustave, sastavne dijelove i zasebne tehničke jedinice namijenjene za takva vozila, u pogledu njihove opće sigurnosti te zaštite osoba u vozilima i nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu (SL L 325, 16.12.2019., str. 1.).

([14]) Direktiva (EU) 2019/1936 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o izmjeni Direktive 2008/96/EZ o upravljanju sigurnošću cestovne infrastrukture (SL L 305, 26.11.2019., str. 1.).

U tu svrhu Komisija 2025. planira pokrenuti studiju za pripremu te revizije.

(prioritetno područje III iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2024. – 2026.

3.2.6. *Revizija aktualnih specifikacija za pružanje usluga informiranja o sigurnim i zaštićenim parkirališnim mjestima za kamione i gospodarska vozila*

Opis:

U okviru ove aktivnosti razmotrit će se revizija Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 885/2013 ([15]) kako bi se dodatno potaknulo pružanje usluga informiranja o sigurnim i zaštićenim parkirališnim mjestima za kamione i gospodarska vozila. Uzimajući u obzir postojeća sektorska pravila te međusektorsko zakonodavstvo i inicijative u području podataka, u okviru aktivnosti posebno će se razmotriti:

— pojednostavnjenje i usklađivanje obveze izvješćivanja na temelju Uredbe (EU) br. 885/2013 s obvezama izvješćivanja iz Direktive 2010/40/EU,

— moguće uključivanje rezultata projekata suradnje među državama članicama, npr. u pogledu definicija podataka, postupaka usklađivanja i inspekcijskih postupaka, metapodataka i normi, u područje primjene Uredbe (EU) br. 885/2013,

— moguće proširenje geografskog područja primjene Uredbe (EU) br. 885/2013,

— potencijalno ažuriranje Uredbe, uzimajući u obzir povezane promjene kao što su one proizašle iz projekta NAPCORE i razvoja zakonodavstva kao što su Delegirana uredba (EU) 2022/1012 ([16]) i Uredba (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća ([17]) o mreži TEN-T.

U tu svrhu Komisija bi 2026. trebala pokrenuti studiju za pripremu te revizije.

(prioritetno područje III iz Direktive 2010/40/EU)

Vremenski okvir:

2026. – 2027.

3.2.7. *Izmjena Priloga III. Direktivi 2010/40/EU*

Opis:

U skladu s člankom 7. Direktive 2010/40/EU svrha je ove aktivnosti definirati primjenjive datume za sljedeće vrste podataka navedene u Prilogu III.:

— propise u vezi s isporukom tereta,

— smjer vožnje na voznim trakama kojima se vozi u oba smjera,

— trajna ograničenja pristupa,

— granice ograničenja, zabrana ili obveza koje vrijede u određenim zonama, trenutačni status pristupa i uvjeti kretanja u reguliranim prometnim zonama,

([15]) Delegirana uredba Komisije (EU) br. 885/2013 od 15. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na pružanje usluga informiranja o sigurnim i zaštićenim parkirališnim mjestima za kamione i gospodarska vozila (SL L 247, 18.9.2013., str. 1.).

([16]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1012 od 7. travnja 2022. o dopuni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja standarda kojima se razrađuju razina usluge i zaštite sigurnih i zaštićenih parkirališta te postupci za njihovo certificiranje (SL L 170, 28.6.2022., str. 27.).

([17]) Uredba (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže, izmjeni Uredbe (EU) 2021/1153 i Uredbe (EU) br. 913/2010 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1315/2013 (SL L, 2024/1679, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj).

— lokaciju prepoznatih pristupnih čvorova za sve planirane načine prijevoza, uključujući informacije o pristupačnosti pristupnih čvorova i prilaza na mjestu presjedanja (kao što su dizala, pokretne stube) (za gradske čvorove kako su definirani u članku 3. točki (p) Uredbe (EU) br. 1315/2013 i navedeni u toj uredbi, uključujući one kojima upravljaju gradovi).

Te bi datume trebalo definirati delegiranim aktima Komisije o izmjeni Priloga III. To će slijediti nakon analize troškova i koristi i odgovarajućih savjetovanja, a ujedno će se uzeti u obzir tržišni i tehnološki razvoj u cijelom EU-u.

Vremenski okvir:

2026. – 2027.

4. **IZMJENA PROGRAMA RADA**

Ovisno o napretku postignutom u provedbi programa rada, prema potrebi bi se u razdoblju 2024. – 2028. mogle predložiti njegove prilagodbe.